

FORUM
ΚΥΚΛΙΚΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ

2η ΣΥΝΟΔΟΣ FORUM ΚΥΚΛΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

για τη διαχείριση αποβλήτων ως πόρων

Θέμα

Διαμόρφωση πλαισίου-πρότασης πολιτικής δημιουργίας κατάλληλων κινήτρων / αντικινήτρων για την επιτάχυνση μετάβασης στην κυκλική οικονομία

Μήλος - Παρασκευή 22/9/2023

Κείμενο Συμπερασμάτων Συνόδου

10 Προτάσεις

Σύμφωνο Φορέων Κυκλικής Οικονομίας Forum Κυκλικών Πόλεων για τη διαχείριση αποβλήτων ως πόρων

Αθήνα 16/5/2023

Το Σύμφωνο του **Forum Κυκλικών Πόλεων για τη διαχείριση αποβλήτων ως πόρων** αποτελεί μια εθελοντική πρωτοβουλία θεσμικών, κοινωνικών, οικονομικών φορέων από την αυτοδιοίκηση, την παραγωγή, την οικονομία, το περιβάλλον καθώς και τον επιστημονικό & ακαδημαϊκό χώρο, στην οποία μετέχουν από πλευράς της Πολιτείας το ΥΠΕΝ και το ΥΠΑΝΕ και ειδικότερα οι ΓΓ Συντονισμού Αποβλήτων, ΓΓ Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων και ΓΓ Επενδύσεων και ΕΣΠΑ

Τα μέλη του Forum με το παρόν Σύμφωνο, αναγνωρίζουν ότι :

- ✓ Η κυκλική οικονομία αποτελεί ένα νέο οικονομικό μοντέλο που αντικαθιστά το υφιστάμενο γραμμικό μοντέλο εξόρυξης κατασκευής χρήσης απόρριψης, δημιουργώντας μια κυκλική, οικολογική και ανταγωνιστική Ελλάδα.
- ✓ Η μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία, που μετατρέπει τα απόβλητά μας σε πόρους, προσφέρει μια λύση στην ενεργειακή και περιβαλλοντική κρίση που προκαλεί το υφιστάμενο γραμμικό οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης. Στην κυκλική οικονομία τα απόβλητα και η χρήση πόρων ελαχιστοποιούνται και οι πόροι διατηρούνται στην οικονομία, προκειμένου να επαναχρησιμοποιηθεί επανειλημμένα και να συνεχίσει να δημιουργεί αξία.
- ✓ Η Ελλάδα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναγνωρίζοντας την κρίσιμότητα της κυκλικής οικονομίας ενέκριναν τον Μάρτιο του 2020 το νέο Σχέδιο Δράσης για την οικοδόμηση μιας κυκλικής οικονομίας στην Ευρώπη και τον Μάιο του 2022 το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Κυκλικής Οικονομίας 2021-2025.
- ✓ Η Κυκλική Οικονομία απαιτεί εθνικές πρωτοβουλίες, στις οποίες οι φορείς αυτό-διοικητικοί, παραγωγικοί, επιστημονικοί, περιβαλλοντικοί, ακαδημαϊκοί μπορούν να συνεργάζονται σε κοινά θέματα ενδιαφέροντος, ώστε να συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια οικονομία
- ✓ Είναι σημαντικό να συνεργαστούν για την περίοδο 2023-2025, ώστε να συμβάλλουν με κοινές προτάσεις πολιτικής και εφαρμογής- στην επίτευξη των κατωτέρω ευρύτερων στόχων:
 - Στην επιτάχυνση της μετάβασης των Πόλεων σε κυκλικά μοντέλα διαχείρισης αποβλήτων
 - Στην προώθηση της συνεχούς ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και της καινοτομίας για την παραγωγή προϊόντων με χαμηλό αποτύπωμα, τη μετατροπή των καταναλωτών σε υπεύθυνους χρήστες με κίνητρα και την ανάπτυξη τεχνολογιών-λύσεων κυκλικής διαχείρισης των πόρων.
 - Στη δικτύωση με άλλους φορείς, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, για την ανάπτυξη και ανταλλαγή καλών πρακτικών για μια κυκλική οικονομία

Για τη συμμετοχή και την εύρυθμη λειτουργία του Forum, τα μέλη συμφωνούν :

- Να αναλάβει η ΕΕΔΣΑ:
 - I. τον συντονιστικό ρόλο / επιστημονική & διοικητική υποστήριξη για τη βασική οργάνωση του Forum - με ολιγομελή επιτροπή της
 - II. τη δημιουργία/λειτουργία μέσω εσωτερικής και εξωτερικής επικοινωνίας/ενημέρωσης (όπως πλατφόρμα τηλεδιασκέψεων, ιστοσελίδα, database) του Forum
- Η ενεργός συμμετοχή τους στο Forum είναι εθελοντική και δεν προϋποθέτει καμία οικονομική/υλική δέσμευση
- Η αρχική σύνθεση του Forum μπορεί να διευρυνθεί με τη σύμφωνη γνώμη των μετεχόντων

ΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

(*Συμμετοχή με Διαδικτυακή Σύνδεση)

Καλωσόρισμα Προεδρείου- Τεχνική Επιτροπή Συντονισμού του Forum

Πρόεδρος ΕΕΔΣΑ Γ. Ηλιόπουλος
ΓΓ ΕΕΔΣΑ Δρ Κ. Μουστάκας

Χαιρετισμοί

Δήμαρχος Μήλου Μ. Μικέλης
Έπαρχος Μήλου Ε. Χωριανοπούλου
* ΦΟΔΣΑ Νοτίου Αιγαίου Γενικός Δντης Χ.Γαμβρούδης.
* Πρόεδρος ΚΕΔΕ Λ. Κυριζόγλου.
Επικεφαλής IMERYS Ι. Σανούδος

Εναρκτήριες Τοποθετήσεις

Γενικός Γραμματέας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων ΥΠΕΝ Μ. Γραφάκος
Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων ΥΠΕΝ Π. Βαρελίδης

Εισήγηση- Συζήτηση για Προτάσεις Πολιτικής Κινήτρων/ Αντικινήτρων

ΓΓ ΥΠΕΝ Μ. Γραφάκος - Π. Βαρελίδης
ΕΕΔΣΑ Γ. Ηλιόπουλος – *Μ. Γεράνης
ΣΕΠΑΝ Ε. Μπέλλση- Α. Λουκάτος
Δίκτυο ΦοΔΣΑ Κ. Πατεράκης
Ελληνική Ένωση Τραπεζών Π. Χαμπεσής
ΕΜΠ Α. Βηυσίδης

Συμμετοχή με διαδικτυακή σύνδεση

ΑΠΘ * Ν. Μουσιόπουλος

FORUM -Τεχνική Επιτροπή ΕΕΔΣΑ * Κ. Ψωμόπουλος, Α. Κόκκαλη

Συμπεράσματα – Επόμενη Σύνοδος

Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων ΥΠΕΝ Π. Βαρελίδης

Γενικός Γραμματέας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων ΥΠΕΝ Μ. Γραφάκος

Πρόεδρος ΕΕΔΣΑ Γ. Ηλιόπουλος

ΔΗΜΟΣ
ΜΗΛΟΥ

FORUM
ΚΥΚΛΙΚΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ

Οργάνωση:

Ο ΕΕΔΣΑ ως Συντονιστής - Φορέας του Forum, με την ευγενική φιλοξενία του Δήμου Μήλου και φορέα υποστήριξης της Συνόδου- Συνεδριακού Κέντρου την IMERYS.

Στη Σύνοδο θα απευθύνουν Χαιρετισμό:

Ο Δήμαρχος Μήλου κος Μ. Μικέλης, η Έπαρχος Μήλου κα Ε. Χωριανοπούλου, ο Πρόεδρος ΦΟΔΣΑ Νοτίου Αιγαίου & Περιφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου κος Γ. Χατζημάρκος και ο Πρόεδρος της ΚΕΔΕ Λ. Κυρίζογλου και ο επικεφαλής της IMERYS Ι. Σανούδος

Μέλη του Forum:

Απο την Πολιτεία

Ο Γενικός Γραμματέας Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων ΥΠΕΝ κος Μ. Γραφάκος , ο Γενικός Γραμματέας Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων ΥΠΕΝ κος Π. Βαρελίδης, ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών κος Δ. Σκάλης.

Από τους εκπροσώπους φορέων

Ο Πρόεδρος ΕΕΔΣΑ Γ. Ηλιόπουλος , ο Αντιπρόεδρος ΕΕΔΣΑ Μ. Γεράνης

Ο Δήμαρχος Αγρινίου- Εκπρόσωπος ΚΕΔΕ Γ. Παπαναστασίου, ο Δήμαρχος Χερσονήσου – Εκπρόσωπος ΚΕΔΕ Ι. Σέγκος, ο Γεν.Δντης ΔΕΔΙΣΑ – Εκπρόσωπος Δικτύου ΦοΔΣΑ Κ. Πατεράκης

Η Πρόεδρος ΣΕΠΑΝ Λ. Μπέληση, ο Αντιπρόεδρος ΣΕΠΑΝ Α. Λουκάτος

Ο Π. Χαμπεσής εκπρόσωπος Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Ο επικ. Καθ. ΕΜΠ Α. Βλυσίδης, ο ομότιμος καθ. ΑΠΘ Ν. Μουσιόπουλος

Ο Δ.Γιάκουλης εκπρόσωπος ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Οι Δρ Κ. Μουστάκας, καθ. Κ. Ψωμόπουλος και Α. Κόκκαλη από την Τεχνική Επιτροπή ΕΕΔΣΑ για το Forum

FORUM
ΚΥΚΛΙΚΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ

1

ΠΡΟΚΛΗΣΗ

Η παγκόσμια ανάγκη για στροφή στην κυκλική οικονομία

Υπάρχει μόνο ένας πλανήτης Γη ωστόσο, εκτιμάται ότι **έως το 2050 οι άνθρωποι θα καταναλώνουν για τρεις πλανήτες.**

Ειδικότερα η παγκόσμια κατανάλωση υλικών όπως η βιομάζα, τα ορυκτά καύσιμα, τα μέταλλα και τα ανόργανα συστατικά αναμένεται να διπλασιαστεί τα επόμενα 40 έτη, ενώ η ετήσια παραγωγή αποβλήτων προβλέπεται να αυξηθεί κατά 70% έως το 2050. Επιπλέον η εξόρυξη και επεξεργασία των πόρων δημιουργεί το 50% των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και περισσότερο από το 90% της απώλειας βιοποικιλότητας και της πίεσης από πλευράς υδάτινων πόρων. Εξαιτίας όλων των παραπάνω διαπιστώνεται ότι **το γραμμικό μοντέλο «παραγωγή - κατανάλωση - απόρριψη» που λειτουργούσε η οικονομία δεν είναι βιώσιμο για τον πλανήτη μας.**

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία¹ τον Δεκέμβριο του 2019 δρομολόγησε συντονισμένη στρατηγική για μια κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική από πλευράς πόρων και ανταγωνιστική οικονομία που περιλαμβάνει ως βασική συνιστώσα το κυκλικό μοντέλο διαχείρισης των πόρων.

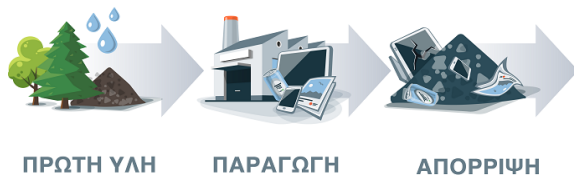
Η **αναβάθμιση της κυκλικής οικονομίας** αναμένεται να συμβάλει αποφασιστικά στην **επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050** και να αποσυνδέσει την οικονομική μεγέθυνση από τη χρήση των πόρων, συμβάλλοντας στην υλοποίηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Από το γραμμικό στο κυκλικό μοντέλο

Σε μια κυκλική οικονομία ένα προϊόν ή υλικό θα πρέπει να παραμένει **όσο το δυνατόν περισσότερο σε χρήση** μέσα στην οικονομία και στη συνέχεια, όταν αυτό φτάσει στο τέλος του κύκλου ζωής του, θα πρέπει είτε να επαναχρησιμοποιείται είτε να ανακυκλώνεται για την παραγωγή νέων υλικών ή προϊόντων, αυξάνοντας την προστιθέμενη αξία του σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του.

Η **ανθεκτικότητα** των προϊόντων, η **αποδοτικότητα των πόρων**, τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα, ο **οικολογικός σχεδιασμός**, η καινοτομία στις **αγορές ανακυκλωμένων υλών**, η ανάπτυξη **αγορών δευτερογενών υλικών** και η **αλλαγή καταναλωτικών συνηθειών** αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά της κυκλικής οικονομίας, η οποία στοχεύει σε μια οικονομία με μηδενικά απόβλητα.

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Αποτελέσματα Ελλάδας

Βασικοί Δείκτες του πλαισίου παρακολούθησης της ΕΕ

Κατηγορία	Βασικοί δείκτες	Ελλάδα	ΕΕ	Κατάταξη σε φθίνουσα κλίμακα
Παραγωγή και κατανάλωση (Production and consumption)	Αποτύπωμα υλικών - κιλά ανά κάτοικο (2020)	11	14	9
	Παραγωγικότητα πόρων δείκτης 2000=100 - κιλά ανά κάτοικο (2021)	153,1	135,5	18
	Συνολικά παραγόμενα Απόβλητα – κιλά ανά κάτοικο (2020)	2705	4813	22
	Παραγόμενα Αστικά Στερεά Απόβλητα (ΑΣΑ) – κιλά ανά κάτοικο (2019)	524	530	36
	Παραγόμενα απόβλητα ανά μονάδα Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (εκτός των αποβλήτων που προκύπτουν από την εξορυκτική βιομηχανία) – κιλά ανά χιλιάδες ευρώ (2020)	74	65	19n
	Απόβλητα τροφίμων - κιλά ανά κάτοικο (2020)	191	131	N/A
	Παραγωγή αποβλήτων συσκευασίας - κιλά ανά κάτοικο (2220)	81,1	177,9	29n
	Παραγωγή πλαστικών αποβλήτων συσκευασίας - κιλά ανά κάτοικο (2220)	20,8	34,6	29n
Διαχείριση αποβλήτων (Waste management)	Ποσοστό ανακύκλωσης Αστικά Στερεά Απόβλητα (ΑΣΑ) - % (2021)	21	49,6	25
	Παραγόμενα απόβλητα (εκτός των αποβλήτων που προκύπτουν από την εξορυκτική βιομηχανία) – %(2020)	27	58	25
	Ποσοστό ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασιών - % (2020)	60,1	64	29
	Ποσοστό ανακύκλωσης αποβλήτων πλαστικών συσκευασιών - % (2019)	37,6	37,6	28
	Ποσοστό ανακύκλωσης Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) - % (2020)	84,6	83,4	14
Δευτερογενείς πρώτες ύλες (Secondary raw materials)	Κυκλικός ρυθμός χρήσης υλικών - % επί της συνολικής χρήσης υλικών (2021)	3,4	11,7	22
	Ποσοστά εισροών ανακύκλωσης στο τέλος του κύκλου ζωής (EOL-RIR), αλουμίνιο - % (2022)	N/A	32	N/A
	Εμπόριο ανακυκλώσιμων πρώτων υλών, εισαγωγές από χώρες εκτός ΕΕ – τόνοι (2021)	1521,2	41388,1	10
	Εμπόριο ανακυκλώσιμων πρώτων υλών, εξαγωγές προς χώρες εκτός ΕΕ– τόνοι (2021)	966,5	37616,2	14
	Εμπόριο ανακυκλώσιμων πρώτων υλών, εμπόριο εντός ΕΕ– τόνοι (2021)	567,3	91655,6	21
Ανταγωνιστικότητα και καινοτομία (Competitiveness and innovation)	Ακαθάριστες επενδύσεις σε υλικά αγαθά- % του ΑΕΠ (2021)	0,1	0,8	27
	Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία - % επί του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) σε τρέχουσες τιμές (2021)	1,3	2,1	27
	Θέσεις εργασίας - % επί της συνολικής απασχόλησης (2021)	0,5	2,1	22
	Αριθμός διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που σχετίζονται με την ανακύκλωση και τις δευτερογενείς πρώτες ύλες – αριθμός (2019)	0	295,3	31
Παγκόσμια Βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα (Global sustainability and resilience)	Αποτύπωμα κατανάλωσης, δείκτης 2010=100 - κιλά ανά κάτοικο (2021)	92	104	24
	Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από δραστηριότητες παραγωγής - κιλά ανά κάτοικο (2021)	7290,9	6412	8
	Εξάρτηση από την εισαγωγή υλικών - % (2021)	43,4	22,9	11
	Αυτάρκεια της ΕΕ σε πρώτες ύλες, αλουμίνιο - % (2022)	N/A	11	N/A

(<https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/monitoring-framework>)

Ανάγκη και είδη κινήτρων

Οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που έχουν παγιωθεί όλα αυτά τα χρόνια έχουν ως αποτέλεσμα η κυκλική οικονομία να μην έχει αναπτυχθεί τόσο γρήγορα όσο αναμενόταν. Για την κυκλική μετάβαση απαιτούνται συντονισμένες προσπάθειες **μέσω πολιτικής κινήτρων και αντικινήτρων**, ώστε να καταστεί η κυκλική οικονομία βιώσιμη και να ενεργοποιηθούν οι πολίτες ώστε να αναζητήσουν πιο βιώσιμα πρότυπα κατανάλωσης.

Τα κίνητρα για την μετάβαση στην κυκλική οικονομία χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες, αυτά που έχουν οικονομικό χαρακτήρα και αυτά με μη οικονομικό χαρακτήρα.

Γενικά κριτήρια για την θεσμοθέτηση κινήτρων είναι τα εξής:

- Θα πρέπει να στοχεύουν **στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων και αποδεδειγμένων ωφελειών** όσον αφορά στην κυκλικότητα, ενώ να είναι τεχνολογικά ουδέτερα υπό την προϋπόθεση ότι να είναι περιβαλλοντικά βιώσιμα και ευέλικτα
- Θα πρέπει **να αντικατοπτρίζουν το τοπικό πλαίσιο** και ιδίως τις διαφορετικές πολιτικές/ρυθμιστικές συνθήκες και την ωριμότητα της αγοράς.
- Θα πρέπει να **μπορούν να εξελίσσονται με την πάροδο του χρόνου** καθώς μειώνεται το κόστος των τεχνολογιών και αυξάνεται ο ανταγωνισμός.
- Θα πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να φέρουν πολλαπλά οφέλη για ολόκληρες κυκλικές αλυσίδες αξίας, προωθώντας τον **μετασχηματισμό των επιχειρηματικών μοντέλων και πρακτικών**.

Για την επίτευξη των στόχων της κυκλικής οικονομίας

απαιτείται συνδυαστική εφαρμογή των κινήτρων, τα οποία μπορούν στο σύνολο τους να καταταχθούν στις παρακάτω 4 κατηγορίες:

1. συστήματα χρεώσεων: τέλη εκροών (π.χ. φόρος ταφής), τέλη και εισφορές σε προϊόντα (π.χ. περιβαλλοντικό τέλος).
2. μείωση των τριβών της αγοράς: φορολογικές ελαφρύνσεις σε προϊόντα και ενέργειες (π.χ. χαμηλότερος ΦΠΑ στα πράσινα προϊόντα και στις δραστηριότητες επισκευής) με παράλληλη πληροφόρηση.
3. αύξηση των κρατικών επιδοτήσεων σε προϊόντα και υπηρεσίες που προωθούν την κυκλικότητα και στον αντίποδα μείωση ή ακόμα και κατάργηση επιδοτήσεων.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΚΟ (ΠΥΣ 2022)

Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Χρόνος Υλοποίησης	Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας
Π.1	Κίνητρα για σχεδιασμό και παραγωγή προϊόντων που υποστηρίζουν μοντέλα κυκλικής οικονομίας και θέσπιση μηχανισμού ενίσχυσης Μ-ΜΕ	<p>Ανάπτυξη οικονομικών ή άλλων κινήτρων όπως φορολογικές ελαφρύνσεις, επιδοτήσεις, διευκόλυνση και μείωση κόστους αδειών, επιχορηγήσεις, υπεραποσβέσεις, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, μειωμένο μη μισθολογικό κόστος κλη, αλλά και άρση αντικινήτρων για:</p> <ol style="list-style-type: none"> την ανάπτυξη ή τον μετασχηματισμό της παραγωγικής βάσης προς : <ul style="list-style-type: none"> - περισσότερο κυκλικά προϊόντα με έμφαση στον οικολογικό σχεδιασμό, στον καινοτομικό και οικολογικό χαρακτήρα (προϊόντα με πιστοποίηση Ecolabel) , στην ανθεκτικότητα, στη δυνατότητα αναβάθμισης, αποσυναρμολόγησης και επισκευής - προϊόντα που περιέχουν δευτερογενείς πρώτες ύλες και υποπροϊόντα - προϊόντα με χρήση υλικών που είναι επαναχρησιμοποιήσιμα, ανακυκλώσιμα ή λιπασματοποιήσιμα σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ελέγχου - προϊόντα με λιγότερες επικίνδυνες χημικές ουσίες - προϊόντα με μειωμένη εξάρτηση από πρωτογενείς κρίσιμες πρώτες ύλες - προϊόντα που εν γένει είναι ασφαλή και βιώσιμα από το στάδιο του σχεδιασμού (safe and sustainable by design) τη δημιουργία επιχειρήσεων και παραγωγής α' ύλης ή τελικών προϊόντων από ανακυκλωμένο πλαστικό συμπεριλαμβανομένων και των βιομηχανιών χημικής ανακύκλωσης τη θέσπιση μηχανισμού ενίσχυσης των ΜΜΕ με δημιουργία κατάλληλων οδηγιών και διάδοση καλών πρακτικών 	2021-2025	ΥΠΑΝΕ (ΓΤΒ) - ΥΠΟΙΚ
Π.2	Κίνητρα για την προώθηση της βιομηχανικής συμβίωσης	<p>Ανάπτυξη οικονομικών ή άλλων κινήτρων, όπως φορολογικές ελαφρύνσεις, επιδοτήσεις, διευκόλυνση και μείωση κόστους αδειών, επιχορηγήσεις, υπεραποσβέσεις, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, μειωμένο μη μισθολογικό κόστος κλη, για την προώθηση συνεργειών μεταξύ νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων καθώς και για την εγκατάσταση ή μετεγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων σε οργανωμένες περιοχές.</p>	2021-2025	ΥΠΑΝΕ (ΓΤΒ) - ΥΠΟΙΚ - ΥΠΕΝ
Π.4	Κίνητρα για την υιοθέτηση βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών σε επιχειρήσεις με σημαντικό αποτύπωμα στη χρήση πόρων όπως πρώτες ύλες και νερό	<p>Ανάπτυξη χρηματοδοτικών ή άλλων κινήτρων που αποσκοπούν στην εξοικονόμηση χρήσης πόρων ex ante από επιχειρήσεις με σημαντικό αποτύπωμα στη χρήση πόρων όπως πρώτες ύλες και νερό.</p>	2022-2025	ΥΠΕΝ – ΥΠΑΝΕ (ΓΤΒ)

Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Χρόνος υλοποίησης	Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας
Κ.3	Κίνητρα για την προώθηση της οικονομίας διαμοιρασμού	Παροχή οικονομικών κινήτρων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στην οικονομία του διαμοιρασμού (κυρίως ψηφιακές πλατφόρμες).	2022-2025	ΥΠΑΝΕ (ΓΓΒ) - ΥΠΟΙΚ - ΥΨηΔ
Κ.4	Κίνητρα για την ώθηση α) των υπηρεσιών επισκευής και της αγοράς μεταχειρισμένων προϊόντων (second hand) και β) οικοτεχνιών και χειροτεχνικών επιχειρήσεων που υιοθετούν πρακτικές κυκλικής οικονομίας	Παροχή οικονομικών κινήτρων όπως μειωμένος ΦΠΑ, φοροαπαλλαγές, για την ώθηση α) των υπηρεσιών επισκευής και της αγοράς μεταχειρισμένων προϊόντων (second hand) και β) των οικοτεχνιών και χειροτεχνικών επιχειρήσεων που υιοθετούν πρακτικές κυκλικής οικονομίας όπως π.χ. χρήση ανακυκλώσιμων ή ανακυκλωμένων υλικών, χρησιμοποιημένων κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων κλπ.	2022-2025	ΥΠΟΙΚ-ΥΠΕΝ
Κ.6	Κίνητρα για τη δημιουργία επιχειρήσεων που θα προωθούν «το προϊόν ως υπηρεσία»	Παροχή οικονομικών ή άλλων κινήτρων (φορολογικές ελαφρύνσεις, επιδοτήσεις, διευκόλυνση και μείωση κόστους αδειών) προς οργανισμούς ή επιχειρήσεις προκειμένου να απομακρυνθούν από την πώληση προϊόντων και να πουλήσουν την αξία του προϊόντος ή της υπηρεσίας που παρέχουν τα προϊόντα (μοντέλο «το προϊόν ως υπηρεσία»).	2022-2025	ΥΠΑΝΕ (ΓΓΒ) - ΥΠΟΙΚ
Α.3	Δημιουργία χρηματοδοτικού προγράμματος για την κατασκευή νέων και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων υποδομών διαλογής στην πηγή, ανακύκλωσης και ανάκτησης αποβλήτων για την επίτευξη των στόχων του νέου εθνικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων	Δημιουργία προγράμματος στο πλαίσιο του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2021-2027 ή του Ταμείου Ανάκαμψης ή άλλων συναφών χρηματοδοτικών εργαλείων για τη χρηματοδότηση μελετών, έργων, προμηθειών και υπηρεσιών διαλογής στην πηγή, ανακύκλωσης και ανάκτησης αποβλήτων για την έγκαιρη υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του νέου εθνικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων. Θα περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων α) δίκτυα διαλογής στην πηγή, έργα ανάκτησης και αξιοποίησης αποβλήτων βιομάζας συμπεριλαμβανομένων των βιοδιυλιστηρίων και β) εγκαταστάσεις χημικής ανακύκλωσης. Θα προωθείται η δημιουργία Πάρκων Κυκλικής Οικονομίας για τη συνεργητική δράση υποδομών διαχείρισης αποβλήτων και την παραγωγή προϊόντων υψηλότερης προστιθέμενης αξίας.	2021-2022	ΥΠΕΝ-ΥΠΑΝΕ (ΓΓΒ)

Κωδικός	Τίτλος	Περιγραφή	Χρόνος υλοποίησης	Επισπεύδων - Συντονιστής φορέας
A.4	Διαμόρφωση πλαισίου για την ανάπτυξη και υλοποίηση συστημάτων "Πληρώνω Όσο Πετώ" (Pay as you Throw - PAYT), τόσο σε πιλοτικό επίπεδο όσο και σε ευρεία κλίμακα	Έκδοση οδηγού για τη και στη δημιουργία μηχανισμού εφαρμογής του συστήματος "Πληρώνω Όσο Πετώ"(ΠΟΠ) από τους των ΟΤΑ προκειμένου να οργανώσουν, να επιλέξουν και να εφαρμόσουν τον καταλληλότερο συνδυασμό συστημάτων ΠΟΠ, κατόπιν θέσπισης του συστήματος ΠΟΠ με το άρθρο 37 του ν. 4819/2021.	2021-2023	ΥΠΕΝ-ΥΠΕΣ
0.14	Κίνητρα για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από τους πολίτες, τους φορείς κοινωνικής και αλληλεγγύης οικονομίας, τις ενεργειακές κοινότητες και τις τοπικές κοινωνίες σε τομείς της κυκλικής οικονομίας (χειροτεχνία, οικοτεχνία, ανακύκλωση, επισκευή, ενέργεια, διαμοιρασμός κ.ά.)	Οικονομικά ή άλλα κίνητρα με σκοπό τη συμμετοχή των πολιτών, των φορέων κοινωνικής και αλληλεγγύης οικονομίας, των ενεργειακών κοινοτήτων και των τοπικών κοινωνιών σε κυκλικές δραστηριότητες.	2022	ΥΠΑΝΕ- ΥΠΕΝ-ΥΠΕΣ
0.16	Δημιουργία χρηματοδοτικού προγράμματος για την ανάπτυξη εργαλείων, εφαρμογών και υπηρεσιών που υποστηρίζουν μοντέλα κυκλικής οικονομίας	<p>Δημιουργία προγράμματος από το νέο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2021-2027 ή το Ταμείο Ανάκαμψης για την ανάπτυξη εργαλείων, εφαρμογών και υπηρεσιών που μπορούν αποδεδειγμένα να υποστηρίξουν μοντέλα κυκλικής οικονομίας και να συνεισφέρουν σε σημαντική εξοικονόμηση πόρων όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εργαλεία που εφαρμόζουν τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) για συντήρηση και επισκευή με στόχο την παράταση της διάρκειας ζωής των προϊόντων. - Ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές για τη διευκόλυνση της αντίστροφης εφοδιαστικής αλυσίδας παρακολούθηση, παραλαβή προϊόντων για επαναχρησιμοποίηση, επισκευή ή ανακύκλωση, βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων και αποφυγή της παραγωγής αποβλήτων όπως απόβλητα τροφίμων σε εστιατόρια, καταστήματα και οικίες - Ψηφιακά εργαλεία και συστήματα διαχείρισης και επεξεργασίας δεδομένων για τη διευκόλυνση της ανίχνευσης και εμπορίας δευτερογενών πρώτων υλών και προϊόντων στο τέλος του κύκλου ζωής τους ώστε αυτά να οδηγηθούν για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και επισκευή. - Μεθοδολογικά πλαίσια και εργαλεία για τη μέτρηση και παρακολούθηση της προόδου της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία - Ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές για την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, εκπαίδευση σχετικά με την εφαρμογή και τα οφέλη των διαφόρων μοντέλων κυκλικής οικονομίας - Συμβουλευτικές υπηρεσίες προς εταιρείες και δημόσιες αρχές με στόχο την προετοιμασία και εφαρμογή μέτρων και δράσεων για τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία - Παροχή και διάχυση πληροφοριών που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του κυκλικού αναπτυξιακού μοντέλου 	2022-2025	ΥΠΕΝ- ΥΨηΔ

FORUM
ΚΥΚΛΙΚΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ

3

10 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΗΤΡΑ & ΑΝΤΙΚΙΝΗΤΡΑ

A/A	Τίτλος	Περιγραφή	Πρόταση	Επισπεύδων – Συντονιστής φορέας
1	Τέλος Ταφής	<p>Το Τέλος Ταφής αποτελεί ισχυρό κίνητρο για τους Δήμους να ενεργοποιηθούν σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων με απώτερο αποτέλεσμα την προώθηση της κυκλικής οικονομίας και την μείωση των αποβλήτων.</p> <p>Το Τέλος Ταφής έχει θεσμοθετηθεί με τον Ν. 4819/21 και ορίζεται σε 20 ευρώ ανά τόνο αποβλήτων από 1/1/2022 και αυξάνεται ετησίως κατά 5 ευρώ ανά τόνο και έως την τιμή των 55 ευρώ ανά τόνο.</p> <p>Το τέλος ταφής – σύμφωνα με την τροπολογία πλην του έτους 2022 - συνηπολογίζεται, κατά την κατάρτιση του κανονισμού τιμολόγησης των ΦοΔΣΑ, συμπεριλαμβάνεται στο ετήσιο κόστος διαχείρισής τους και κατανέμεται στο σύνολο των δήμων.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εφαρμογή και είσπραξη του τέλους χωρίς παρεκλήσεις 2. Ενεργοποίηση ΚΥΑ για αναδιανομή με ειδικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα που δίνει έμφαση στην λειτουργική ενίσχυση της ανακύκλωσης δήμων με υψηλά % 	<p>Επισπεύδων – Συντονιστής φορέας</p> <p>ΥΠΕΝ με ΥΠΕΣ</p> <p>Ⓜ,ΚΕΔΕ</p>
2	Τιμολογιακή πολιτική υπηρεσιών ΦΟΔΣΑ	<p>Σύμφωνα με την Τιμολογιακή Πολιτική των ΦοΔΣΑ, ενθαρρύνεται η διαχείριση των αποβλήτων σύμφωνα με την πυραμίδα ιεράρχησης, συνεπώς προβλέπεται υψηλότερη χρέωση για την ταφή και μικρότερη για την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και άλλου είδους ανάκτηση.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Εφαρμογή της νέας τιμολογιακής πολιτικής ΚΥΑ 2023 2.Σύσταση για ισχυρή διαβάθμιση κόστους μεταξύ διαφορετικών υπηρεσιών για να υπάρχει κίνητρο στους Δήμους για υπηρεσίες ανάκτησης που συνδέονται με προδιαλογή. 	<p>ΦοΔΣΑ με Δήμους</p>
3	Περιβαλλοντικά τέλη/εισφορές στα προϊόντα	<p>Το Περιβαλλοντικό Τέλος και η Περιβαλλοντική Εισφορά έχει ήδη εφαρμοστεί σε συγκεκριμένα προϊόντα (στις πλαστικές σακούλες και στους πλαστικούς περιέκτες μια χρήσης για φαγητό και ποτό), με στόχο την μείωση χρήσης τους και αντικατάστασή τους από προϊόντα πολλαπλών χρήσεων π.χ. ατομικά δοχεία για καφέ, ή φιλικά προς περιβάλλον. π.χ. βιοδιασπώμενες σακούλες, επιβαρύνοντας τους καταναλωτές.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Συνεχής έλεγχος και δημοσιοποίηση παραβατικότητας/προστίμων για την σωστή εφαρμογή του τέλους/ εισφοράς στα προϊόντα που έχει επιβληθεί. 2.Επέκταση εφαρμογής του συγκεκριμένου μέτρου αφενός σε περισσότερα προϊόντα με στόχο την μείωση της κατανάλωσής τους π.χ. πλαστικά προϊόντα συσκευασίας (ειδικά όταν δεν ανακυκλώνονται ή δεν μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν), προϊόντα από PVC κλπ. και αφετέρου σε προϊόντα, που δεν έχουν επαρκές ανακυκλωσιμο περιεχόμενο. 3.Η επιβολή τέλους για υποχρεωτικό ανακυκλωμένο περιεχόμενο θα τονώσει τη ζήτηση για ανακυκλωμένα υλικά και, ως εκ τούτου, θα τονώσει τις επενδύσεις προς αυτή την κατεύθυνση. 	<p>ΥΠΕΝ με ΥΠΑΝ, ΥΠΟΙΚ</p>

A/A	Τίτλος	Περιγραφή	Πρόταση	Επισπεύδων – Συντονιστής φορέας
4	Ενίσχυση των υποδομών που αφορούν στην επαναχρησιμοποίηση/επισκευή	<p>Το παραδοσιακό μοντέλο οικονομίας, το οποίο βασίζεται στο πρότυπο "παίρνω-φτιάχνω-καταναλώνω-πετώ", βασίζεται σε μεγάλες ποσότητες φθηνών και εύκολα προσβάσιμων υλικών και ενέργειας. Παρόλες τις προσπάθειες μετάβασης στο κυκλικό μοντέλο, το υψηλό κόστος των επισκευών εξακολουθεί να αποτελεί βασικό εμπόδιο μεταξύ ενός προϊόντος που θεωρητικά μπορεί να επισκευαστεί και της πραγματοποίησης της επισκευής. Παρόλο που είναι κοινώς αποδεκτά τα περιβαλλοντικά οφέλη, είναι σαφές ότι η επισκευή θα αποτελέσει επιλογή για τους καταναλωτές, όταν γίνει οικονομικά προσιτή. Στην σημερινή εποχή με την εκτίναξη του κόστους διαβίωσης και της τιμής των ανταλλακτικών κρίνονται απαραίτητα τα οικονομικά κίνητρα στους καταναλωτές.</p>	<p>1.Χρηματοδοτική ενίσχυση από το ΕΣΠΑ για την Δημιουργία Κέντρων Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης ως ΥΓΟΣ</p> <p>2.Αναθεώρηση του Εθνικού Σχεδίου Πράσινων Δημοσίων συμβάσεων ώστε να υπάρχουν προβλέψεις για προμήθειες προϊόντων του Δημοσίου ύστερα από επισκευή.</p>	ΥΠΕΝ με ΥΠΟΙΚ
5	Πληρώνω όσο Πετάω (ΠοΠ) για πολίτες/επιχειρήσεις	<p>Το σύστημα Πληρώνω όσο Πετάω (ΠοΠ) βασίζεται στην εφαρμογή της αρχής ο "ρυπαίνω πληρώνω" με δίκαιο τρόπο. Η υιοθέτηση του έχει αποδείξει ότι μπορεί να οδηγήσει σε εξαιρετικά αποτελέσματα αυξάνοντας την ποσότητα των αποβλήτων που συλλέγονται χωριστά και αποστέλλονται για ανακύκλωση, μειώνοντας παράλληλα τα σύμμεικτα απόβλητα. Για την εφαρμογή του συστήματος ΠοΠ πρέπει να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> η εφαρμογή του αποτελεί χρονοβόρα και πολύπλοκη διαδικασία, δεδομένου ότι απαιτούνται σημαντικές τροποποιήσεις στην οργάνωση και διαχείριση του δικτύου, π.χ. ταυτοποίηση των χρηστών, υπολογισμός της νέας τιμής μονάδας αποβλήτων κλπ.. η χρέωση των αποβλήτων θα πρέπει να αφενός να καλύπτει τα έξοδα διαχείρισης αποβλήτων και αφετέρου να είναι ελκυστική για τους χρήστες με απώτερο στόχο την αλλαγή συμπεριφοράς με κατεύθυνση των μείωση της παραγωγής αποβλήτων και του καλύτερου διαχωρισμού τους. Το σύστημα μπορεί να εφαρμοστεί με διαφορετικές μορφές, όπου η χρέωση είναι ανάλογη του όγκου, του βάρους, του αριθμού προπληρωμένων σάκων συγκεκριμένων διαστάσεων ή ακόμα και από την συχνότητα που τα απόβλητα αφήνονται για συλλογή (το τελευταίο συνδυάζεται με χρέωση κατ' όγκο ή κατά βάρος). κατά την υλοποίηση των πιλοτικών προγραμμάτων θα δοθεί η δυνατότητα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των κατοίκων ώστε να εξασφαλιστεί η κατανόηση του συστήματος και η αποφυγή φαινομένων παράνομης απόρριψης ή μεταφοράς αποβλήτων σε περιοχές που δεν εξυπηρετούνται από το σύστημα. 	<p>1.Άμεση σταδιακή εφαρμογή του συστήματος ΠοΠ.</p> <p>2.Χρηματοδότηση για έναρξη πιλοτικών περιοχών επαρκούς κλίμακας και στην συνέχεια επέκτασή τους σε όλο τον Δήμο.</p>	ΥΠΕΝ με ΥΠΟΙΚ και ΚΕΔΕ

A/A	Τίτλος	Περιγραφή	Πρόταση	Επισπεύδων – Συντονιστής φορέας
6	Μαθαίνω @ Επιβραβεύομαι όσο Διαχωρίζω (ΜΕοΔ)	<p>Το σύστημα Μαθαίνω- Επιβραβεύομαι όσο Διαχωρίζω (ΕοΔ), μπορεί να εφαρμοστεί είτε αυτόνομα, με την εθελοντική συμμετοχή πολιτών δίνοντας θετικό αντίκτυπο στις προσπάθειες των τοπικών φορέων για την μετάβαση στην κυκλική οικονομία είτε παράλληλα με την εφαρμογή του συστήματος ΠοΠ. Παρόλο που το σύστημα ΠοΠ, έχει ένθερμους υποστηρικτές, δεδομένου ότι αποτελεί άμεσο οικονομικό κίνητρο για την μείωση των αποβλήτων, υπάρχουν κάποιες περιπτώσεις που προκαλείται δυσaréσκεια. Σε αυτή την κατηγορία εμπίπτουν οι πολυμελείς οικογένειες και τα καταστήματα εστίασης, διότι το κόστος που τους αναλογεί είτε από μεγάλες ποσότητες που παράγουν, είτε από τα πρόστιμα που επιβάλλονται κατόπιν λήθους των χρηστών, αποτελούν μεγάλη επιβάρυνση. Το σύστημα μπορεί να περιληφθεί επιβράβευση πολιτών με κουπόνια και εκπτώσεις σε δημοτικές παροχές, π.χ. επιδότηση σε παιδικούς σταθμούς, δωρεάν διαφήμιση επιχειρήσεων στην ιστοσελίδα του Δήμου κλπ.</p>	<p>1.Χρηματοδότηση ΕΣΠΑ ή άλλο μέσο για Εφαρμογή του συστήματος ΜΕοΔ, συμπληρωματικά με το σύστημα ΠοΠ, για την εξομάλυνση των τυχόν προβλημάτων που θα προκύψουν.</p>	<p>ΥΠΕΝ με ΥΠΟΙΚ και ΚΕΔΕ</p>
7	Διευρυμένη Ευθύνη Παραγωγού - Περιβαλλοντική διαβάθμιση εισφορών / Eco-modulation, Μείωση Εισφοροδιαφυγής και Λειτουργία Νέων Προγραμμάτων ΔΕΠ	<p>Εκτιμάται ότι πάνω από το 80% όλων των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που σχετίζονται με το προϊόν προσδιορίζονται κατά τη διάρκεια της φάσης του σχεδιασμού ενός προϊόντος. Ως εκ τούτου, οι απαιτήσεις σχεδιασμού για τη βελτίωση της κυκλικότητας των προϊόντων που διατίθενται στην αγορά είναι ουσιώδεις. Για την εξισορρόπηση της αγοράς προτείνεται η επιβολή περιβαλλοντικής διαμόρφωσης τιμής των προϊόντων με μια διαδικασία που χαρακτηρίζεται ως "bonus-malus". Η φιλοσοφία σε αυτή την διαδικασία είναι με επιβολή κυρώσεων σε υλικά και αγαθά που δεν επιτυγχάνουν τους στόχους ανακύκλωσης με την μορφή "malus" και την προσφορά εκπτώσεων σε υλικά και αγαθά που επιτυγχάνουν τους στόχους ανακύκλωσης με την μορφή "bonus".</p> <p>Με βάση αυτή την φιλοσοφία υπάρχουν τέσσερις διαφορετικοί τρόποι για την κατάρτιση της κλίμακας διαμορφωμένων τελών σε προϊόντα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Κλίμακα τελών που αντανακλά το πραγματικό καθαρό κόστος των αποβλήτων διαχείρισης, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο π.χ. της ανακυκλωσιμότητας στα απόβλητα, μέσω οικονομικών μελετών που περιλαμβάνουν το κόστος της ανακύκλωσης και των δαθίσεων. 2. Κλίμακα τελών με περιβαλλοντικό bonus/malus που θα αντικατοπτρίζει διαφορές στο περιβαλλοντικό αποτύπωμα των προϊόντων εντός της κλίμακας αμοιβών 3.Κλίμακα αμοιβής με bonus/malus που καθορίζεται με βάση τον αναμενόμενο αντίκτυπο στο σχεδιασμό του προϊόντος και όχι στις οικονομικές ή περιβαλλοντικές επιπτώσεις 4. Κλίμακα αμοιβών που αντανακλά τον πλήρη κοινωνικό αντίκτυπο 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Θεσμοθέτηση και επιβολή περιβαλλοντική διαβάθμισης εισφοράς κάθε προϊόντος (eco-modulation) ΔΕΠ, που αποσκοπεί στην τιμολόγηση των αρνητικών εξωτερικότητας (externalities) και με επαύξηση της τιμής με την διαδικασία "bonus-malus". 2.Δημιουργία νέου μηχανισμού αποτελεσματικής είσπραξης των εισφορών που διαφεύγουν 3.Θεσμοθέτηση με ΚΥΑ εφαρμοστικών κανόνων και έναρξη λειτουργίας των νέων ΠΔΕΠ 	<p>ΥΠΕΝ με ΕΟΑΝ Φορείς ΠΔΕΠ</p>

A/A	Τίτλος	Περιγραφή	Πρόταση	Επισπεύδων – Συντονιστής φορέας
8	Επιδοτήσεις με κεφαλαιακή ενίσχυση, τραπεζικές χρηματοδοτήσεις και ε-φαρμογή κανονισμού ΕΕ Taxonomy	<p>Τα χρηματοδοτικά εργαλεία είναι επαρκή για την περίοδο έως και το 2027, αλλά είναι ιδιαίτερα απαιτητικά ως προς τη διαχείρισή τους και δεν διαθέτουν έως σήμερα τον απαραίτητο βαθμό συντονισμού και εξειδίκευσης. Επίσης δεν αποτυπώνουν τις πραγματικές ανάγκες των εμπλεκόμενων ιδιωτικών φορέων της κυκλικής οικονομίας (ΜΜΕ, Βιομηχανία, Λιανεμπόριο κ.λπ.) Ο νέος κανονισμός της ΕΕ «Taxonomy» αποτελεί την κανονιστική πυξίδα των επιλέξιμων ή μη χρηματοδοτήσεων για δράσεις κυκλικής οικονομίας.</p> <p>Τα μοντέλα Χρηματοδότησης από τρίτους δεν πρέπει να αφορούν μόνο στα μεγάλα έργα μέσω του ειδικού πλαισίου ΣΔΙΤ, αλλά και στα μεσαίας κλίμακας έργα όπου υπάρχει ρίσκο (π.χ. διάθεσης προϊόντων ανακύκλωσης) με απλοποιημένες απαιτήσεις και μικρότερο χρόνο σύμπραξης, στην κατεύθυνση της ενιαίας ευθύνης των τρίτων (μερική χρηματοδότηση μελέτη-κατασκευή-λειτουργία-συντήρηση).</p> <p>Προς αυτή την κατεύθυνση ετοιμάζεται βάση δεδομένων για αξιολόγηση επενδύσεων από Τράπεζες σε θέματα κυκλικής οικονομίας, με στόχο να προσφέρονται μειωμένα επιτόκια σε επιχειρήσεις και φορείς που παρουσιάζουν καλές επιδόσεις. Ήδη οι ΕΙΒ και EBRD κατευθύνουν το 50% των χρηματοδοτήσεων σε πράσινες δράσεις. Σε αυτό το σημείο να αναφέρουμε ότι εκκρεμεί να γίνει η εξειδίκευση (ΚΥΑ ΥΠΕΝ) αναδιανομής πόρων από Εθνικά Τέλη / Πρόστιμα με έμφαση στην λειτουργική ενίσχυση Δήμων/ΦοΔΣΑ με άμεσες διαδικασίες.</p>	<p>1.Προτείνεται διυπουργικός συντονισμός (από το ΥΠΕΝ) προγραμμάτων ΕΕ σχετικών με την ΚΟ με βάση το Σχέδιο Δράσης Βιώσιμων Χρηματοδοτήσεων ΚΟ του ΥΠΕΝ και εξειδίκευση ανά παραγωγικό κλάδο, με έμφαση στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στον εκσυγχρονισμό και στην καινοτομία.</p> <p>2. ομαλή συνέχιση χρηματοδότησης των Μονάδων Επεξεργασίας (ΜΕΑ) μέσω προγραμμάτων «γέφυρα» του ΕΣΠΑ στην νέα προγραμματική περίοδο από 1.1.2024 με λειτουργία ως Μονάδα Ανακύκλωσης & Ανάκτησης (ΜΑΑ - RRF) 3 ρευμάτων (ανακυκλώσιμων από ΔΣΠ, Οργανικών από ΔΣΠ & σύμμεικτων) με παράλληλες προγραμματικές δεσμεύσεις των Δήμων για τη χωριστή συλλογή,</p> <p>3.Καθορισμός επιλεξιμότητας σε χρηματοδοτήσεις προς Δήμους/ΦΟΔΣΑ για δράσεις ΔσΠ που αφορούν σε απόβλητα εντασσόμενα σε ΠΔΕΠ (π.χ. συσκευασίες) 6 για τις επιπλέον υποδομές που απαιτούνται και είναι εκτός Επιχειρησιακού Σχεδίου ή/και υπερβαίνουν τους στόχους του.</p>	ΥΠΕΝ με ΥΠΟΙΚ

A/A	Τίτλος	Περιγραφή	Πρόταση	Επισπεύδων – Συντονιστής φορέας
9	Επιδότησεις για καινοτομία σε προϊόντα / υπηρεσίες στην τοπική αυτοδιοίκηση, τις επιχειρήσεις και τα ερευνητικά ιδρύματα	<p>Οι επιδοτήσεις προς Δήμους, επιχειρήσεις και πολίτες δημιουργούν κίνητρα αφού αναγνωρίζονται ως ανταμοιβή για τις προσπάθειες στην μετάβαση σε κυκλικό μοντέλο. Ο σχεδιασμός του συστήματος των επιδοτήσεων μπορεί να ποικίλει, ανάλογα με τον στόχο που έχει τεθεί σε ποσοτικοποιημένα αποτελέσματα και αλλαγή συμπεριφοράς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα επιδότησης με συγκεκριμένο ποσό αποτελεί η απόσυρση των οχημάτων, ενώ θα μπορούσε να υπάρχει κυμαινόμενη επιδότηση ανάλογα με την ποσότητα των αποβλήτων που ανακυκλώνονται, π.χ. συστήματα εγγυοδοσίας ή ποσοστό ανάλογα με το συνολικό κόστος μιας ενέργειας, π.χ. ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών.</p> <p>Οι επιδοτήσεις μπορούν να υπάρχουν σε διάφορα επίπεδα, σε επίπεδο ΕΕ υπάρχουν τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Η Κοινή Αγροτική Πολιτική - παρέχει επιδοτήσεις στους γεωργούς. -Η πολιτική συνοχής και τα χρηματοδοτικά της μέσα, όπως το ευρωπαϊκό περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης - παρέχει επιδοτήσεις στα κράτη μέλη για περιφερειακές αναπτυξιακές δραστηριότητες. -Τα ευρωπαϊκά προγράμματα Research & Development - παρέχουν επιχορηγήσεις σε ερευνητικά έργα. <p>Οι επιδοτήσεις μπορούν επίσης να παρέχονται από τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, με έμμεση μορφή μέσω</p>	<p>1.Παροχή επιδοτήσεων προς δημόσιο και ιδιωτικό τομέα για καινοτόμες ιδέες για την προώθηση της κυκλικής μετάβασης.</p> <p>Οι επιδοτήσεις μπορεί να έχουν άμεση μορφή (χρηματικό ποσό), είτε έμμεση μορφή (παροχή υπηρεσιών).</p> <p>2. Δημιουργία νέου χρηματοδοτικού με πόρους ΕΕ και Εθνικούς για καινοτομία στην αυτοδιοίκηση.</p>	ΥΠΕΝ με ΥΠΟΙΚ
10	Εθελοντικές Συμφωνίες και Ενίσχυση δράσεων για τα βιοαπόβλητα	<p>Η τιμολόγηση των περιβαλλοντικών εξωγενών επιπτώσεων (extremalities) είναι ένα από τα πιο αποτελεσματικά εργαλεία πολιτικής για τη διόρθωση των αποτυχιών της αγοράς που απορρέουν από τις γραμμικές οικονομίες και την επιτάχυνση της μετάβασης προς μια πιο κυκλική οικονομία και κλιματική ουδετερότητα. Η αποτελεσματική τιμολόγηση θα αποτελέσει τροχοπέδη στην υποβάθμιση της ποιότητας του αέρα, του εδάφους και των υδάτων και στην απώλεια της βιοποικιλότητας.</p> <p>Πριν από οποιαδήποτε δράση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί τεκμηριωμένη εκτίμηση του αντίκτυπου της διαχείρισης των βιοαποβλήτων στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας στην εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου, λαμβάνοντας υπόψη την κατανάλωση και στην συνέχεια θα πρέπει να κατανοηθεί κατά μήκος της αξιακής αλυσίδας, είτε με την παραγωγή δευτερογενών προϊόντων, είτε με την παραγωγή "πράσινων" ενέργειας.</p>	<p>1.Επιδότηση επιχειρήσεων που συνδράμουν στην μείωση των εκπομπών από την διαχείριση των βιοαποβλήτων.</p> <p>Στην παραπάνω δράση θα μπορούσε να προστεθεί η εφαρμογή κανονισμού που αφορά στην πιστοποίηση των υψηλής ποιότητας απορροφήσεων άνθρακα, η οποία θα ενισχύσει τις καινοτόμες τεχνολογίες απορρόφησης άνθρακα και τις βιώσιμες λύσεις ανθρακοδεσμευτικής γεωργίας.</p> <p>2.Επιδότηση Επιχειρήσεων που συνάπτουν εθελοντικές συμφωνίες με φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης για δράσεις ΔσΠ</p>	(ΥΠΕΝ/ΥΠΟΙΚ)

**FORUM
ΚΥΚΛΙΚΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ**